

Tale for Kvinder, Fred og Sikkerhed

Tak fordi jeg må stå her i dag og repræsentere det samlede civilsamfundsnetværk for kvinder, fred og sikkerhed, som har bidraget til udarbejdelsen af Danmarks nye Nationale Handlingsplan sammen med alle jer!

Handlingsplanen for Kvinder, Fred og Sikkerhed har været længe undervejs og bliver lanceret ind i en verden, hvor utroligt meget er forandret på det halvandet år, der er gået, siden vi valgte at involvere os tæt i udarbejdelsen af en ny national handlingsplan for Danmark.

Siden dengang er chokerende meget forandret. Den sikkerhedspolitiske og regelbaserede verdensorden, vi har kendt, er, ja hvis ikke brudt sammen, så i hvert fald krakeleret, og krige og konflikter eskalere verden over. Vold mod kvinder stiger både i krige og konflikter, online som fysisk, og vi oplever et tiltagende og meget voldsomt pres på kvinders grundlæggende rettigheder og ligestilling – i krig og konflikt - og i det hele taget.

At kvinders rettigheder er menneskerettigheder, har vi netop igen slået fast, da vi markerede 30året for FN's Beijing Platform for Action i New York i marts, men det er åbenlyst for enhver, at der så langt fra er enighed om globale standarder for ligestilling og kvinders rettigheder. Det er også åbenlyst, at vores retssamfund skælver, at vores sikkerhed er truet og at opbakningen til grundlæggende menneskerettigheder og demokrati er alvorligt svækket.

Det er dybt bekymrende at opleve, hvordan kvinders rettigheder mange steder i verden ikke anerkendes som menneskerettigheder, og at kvinder fortsat, her 25 år efter FN's Resolution 1325 for kvinder, fred og sikkerhed blev vedtaget i New York og med hele rækken af resolutioner som siden er fulgt efter, stadig ikke har opnået fuld, lige og meningsfuld deltagelse som centrale aktører og ressourcer i forhandlingen og vedligeholdelsen af fred.

Vi ved det allesammen godt. Hvis vi ikke prioriterer civilsamfundet og infrastrukturen for basal beskyttelse og sikkerhed, opnår vi ikke hverken fred eller kvinders og pigers sikkerhed. Derfor må og skal vi sætte alle kræfter ind på at sikre kvinders deltagelse og involvering. Fra vores plads i Sikkerhedsrådet, snart under EU-formandskabet og gennem vores udviklingspolitiske strategi, som bør have et stærkt fokus på ligestilling og kapacitetsopbygning af lokalt civilsamfund.

Mere vigtigt end nogensinde

Det er en dystre tid, ingen tvivl om det, men det er også en tid med momentum for som Danmark at gå foran for kvinder, fred og sikkerhed. Det er vores håb i Kvinderådet og på vegne af WPS-netværket, at den brede politiske opbakning bag planen her, vil gøre det muligt i praksis gøre en

forskel for kvinder og piger. Det er flot, at vi her står med en handlingsplan, som er så bredt politisk bakket op og underskrevet op af seks ministre.

Det er resultatet af et stærkt vedholdende arbejde fra jer gode folk i Udenrigsministeriet. I har skabt rammen om udviklingen af en handlingsplan med solid inddragelse og opbakning. Det er essentielt, at I har involveret os i civilsamfundet og baseret planen på viden og erfaring fra vores arbejde med kvinders rettigheder og ligestilling nationalt og globalt, og med kvinderettighedsorganisationer og kvindelige menneskerettighedsforkæmpere over hele verden.

Kvinder i krig og konflikt

Netop dem - kvinderne i krig og konflikt, kvinderettighedsorganisationer og kvindelige menneskerettighedsaktivister, organisationer som arbejder humanitært for at styrke kvinders rettigheder, sundhed og reproduktive rettigheder lever lige nu tiltagende farlige liv som konsekvens af deres arbejde. Samtidig fjernes finansiering – og konsekvenserne er enorme for piger og kvinder og for vores alles tryghed, fred og sikkerhed.

Selvom vi nok alle er bekymrede i denne tid og oplever krigene, konflikterne og usikkerhed rykke nærmere, også her i Danmark, er det vigtigt at huske, at vi der står her i dag, fortsat på mange måder er privilegerede og lige nu forskånede fra det, som mange af vores partnere beretter om. Vores liv her er langt fra de scenarier, som udspiller sig for kvinder og piger, der er fanget i eller drevet på flugt af verdens krige og konflikter.

Det betyder for mig og for os i Kvinderådet ikke at vi skal blive handlingslammede eller bange for at agere, men tværtimod at vi et særligt ansvar for at bruge de muligheder, vi har her i Danmark. En af vores unikke muligheder er netop nu at gå forrest som et foregangsland og insistere på et kønsperspektiv og på kvinders fulde, lige og meningsfulde deltagelse som en essentiel del af løsningen på krige og konflikter.

De fire søjler

Jeg vil gerne på vegne af os i Kvinderådet og hele det danske civilsamfundsnetværk sige jer alle sammen tak for at være her i dag og for at tage kvinder, fred og sikkerhed alvorligt. Vi er taknemmelige for, at mange af vores perspektiver er kommet med, og at I har lyttet til vores ønske om at bevare et stærkt fokus på resolutionens oprindelige udgangspunkt, der handler om netop freden og samtidig sætter klare mål og afsætter midler til reel implementering.

Det er enormt positivt og helt centralt, at vi forpligter os på et stærkt samarbejde mellem os i civilsamfundet og samtlige ministerier, som gennem jeres opbakning til handlingsplanen nu har ansvar for at sikre et større fokus på kvinder i krig og konflikt. Det er et stort ansvar, som vi håber I vil tage alvorligt med blik for, kvinder ikke går fri i krig, men tværtimod betaler den højeste pris.

For os i civilsamfundet er det afgørende, at Danmark og særligt I nu går forrest og fortsætter med at insistere på, at kvinder er og skal være helt centrale i at opnå fred og forsoning. Danmark har en unik mulighed for at markere sig stærkt på denne dagsorden netop nu og insistere på, at denne resolution 1325 skal stå centralt i vores sikkerhedspolitiske arbejde for at sikre freden med afsæt i de fire grundlæggende principper og med civilsamfundet i centrum for forandring.

Prioriterer vi ikke kvinderne i vores arbejde for fred og sikkerhed, lykkes vi aldrig med at skabe den infrastruktur og det civilsamfund, som skal sikre freden.

Kønsbaserede konsekvenser af krig og konflikt

Det handler om sikre lige muligheder for deltagelse uanset køn – så simpelt og alligevel så langt fra virkeligheden. Det handler om forebyggelse, beskyttelse og om støtte og genopretning af konsekvenserne af krig og konflikt for kvinder, piger og alle andre som bliver ramt. Det handler om at modvirke volden i alle dens former, herunder særligt seksuel vold og teknologifaciliteret kønsbaseret vold, som lige nu bruges aktivt og effektivt som våben i krige og konflikter.

Det handler om at modvirke forfølgelsen og presset på kvinderettighedsorganisationer og de kvindelige menneskerettighedsaktivister, som lever ekstremt farlige liv, som konsekvens af deres arbejde for at sikre basal tryghed og grundlæggende rettigheder. Det handler om at sikre adgang til støtte, retsvæsen og beskyttelse som afgørende forudsætninger for kvinders og pigers basale frihed, som mange steder i verden begrænses voldsomt.

Verdens krige og konflikter rammer kvinder særligt hårdt. Vi skal alle forstå, at køn også spiller en rolle i krig og konflikt og at kvinder, udover at betale en særlig høj pris og ofte være ofre for en type af vold, som i høj grad er relateret til køn, også står helt centralt i at afbøde konsekvenserne og opnå fred og forsoning.

Det her handler grundlæggende om alt, det vi kæmper for: ligestilling, ligeværd, adgang og meningsfuld deltagelse. Det handler om at skabe stærke civilsamfund og en infrastruktur, der på sigt kan føre til fred og det handler om at skabe nye og ligeværdige partnerskaber baseret på grundlæggende menneskerettigheder uanset køn.

Igen tak til alle jer som tager del i netværket for kvinder, fred og sikkerhed, tak til alle jer ministre og alle medarbejdere som har bidraget i ministerierne. Særligt tak til jer i udenrigsministeriet og en helt særlig tak til alle kvinder og piger, som betaler den største pris netop nu, for at sikre fred og sikkerhed for alle uanset køn. Tak for ordet. Jeg ser frem til det videre samarbejde!